

hfh2

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Kantonalna uprava za inspekcijske
poslove

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Кантонална управа за инспекцијске
послове

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Cantonal Administration for Inspection Issues

Broj: 14-02-04-05801/20
Sarajevo, Decembar 28. 2020. godine

31-12-2020

01

04

39939-1-2

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
(Na pažnju, predsjedavajućeg, Elvedina Okerića)

PREDMET: Informacija – dostavlja se;

VEZA: Zaključak Skupštine Kantona Sarajevo broj: 15-04-39939-1/20 od 04.11.2020.godine

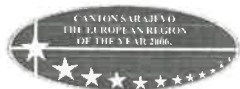
Vezano za Vaš akt broj i datum veze, kojim se na nadležno postupanje dostavlja Zaključak koji je Skupština Kantona Sarajevo donijela na sjednici održanoj dana 03.11.2020. godine, a koji glasi :
"Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo se obavezuje da Skupštini Kantona Sarajevo dostavi cjelovitu informaciju o nelegalnoj gradnji u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje, a posebno se obavezuje :

- t.2.....da izvrši nadzor shodno članu 147. Zakona o prostornom uređenju nad izradom i provođenjem planskih dokumanta koje donosi skupština Kantona, a koje se tiču gradnje u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje gdje je gradnja zabranjena Odlukom o zaštiti izvorišta.

- t.3.....da izvrši nadzor shodno članu 147. Zakona o prostornom uređenju nad radom Općine Ilidža i njenih urbanističko-građevinskih inspektora u provođenju propisa iz oblasti prostornog uređenja jer je očito da je Općina Ilidža u proteklom periodu izdavala građevinske i urbanističke saglasnosti bez saglasnosti KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo za gradnju u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje gdje je gradnja zabranjena Odlukom o zaštiti izvorišta.

- t.5.....da (uz Općinu Ilidža) ODMAH zaustavi svaku nelegalnu gradnju na području I i II vodozaštitne zone", te s tim u vezi dostavljamo slijedeći:

ODGOVOR:

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Za navode u t.4. ovog zaključka (gdje se obavezuje Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom da iz svoje nadležnosti provjeri postupanje svakog javnog organa i javnog preduzeća, a naročito Općine Ilidža i KUIP-e, jer se, kako se navodi, KJKP ViK više puta obraćao Općini Ilidža i KUIP-e zbog nelegalne gradnje u I i II vodozaštitnoj zoni a da prema dostupnim podacima nisu učinili ništa) ističemo da KUIP-e u cilju efikasnosti i efektivnosti promptno reaguje na sve zahtjeve za inspeksijski nadzor, a prioritetno na one koji se odnose na ugrožavanje zaštićenih zona i posebno na one koje tim povodom ovom organu dostavlja KJKP ViK. Međutim, KUIP-e ne može uvijek odgovoriti zahtjevima kojima se traži pokretanje postupka inspeksijskog nadzora na način koji se traži zato što ne postoje nadležnosti KUIP-e.

U ovom slučaju, radi se o složenim oblastima inspeksijskog nadzora koji shodno zakonskim ovlaštenjima provode različiti nivoi inspekcije i gdje kantonalna vodna i kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija, koje organizaciono djeluju unutar KUIP-e, nemaju zakonske nadležnosti za prvostepeni nadzor nad izvođenjem i odobravanjem radova u I i II vodozaštitnoj zoni, a odredbom čl. 20. Zakona o upravnom postupku ("Sl. novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99) određeno je da "... nijedan organ ne može preuzeti određenu pravnu stvar iz nadležnosti drugog organa i sam je riješiti, osim ako je to zakonom predviđeno i pod uvjetima propisanim tim zakonom". Unatoč tome, ističemo da KUIP-e, cijeneći važnost ove problematike, svakoj prijavi vezanoj za radove u vodozaštitnim zonama uvijek prilazi veoma ozbiljno pa u cilju efikasnosti odmah pokreće postupak, uključujući i timske nadzore inspekcija istih ili različitih nivoa vlasti, kako bi se problem sagledao sa svih strana i kako bi se pronašlo ili predložilo odgovarajuće rješenje u skladu sa zakonom, odnosno kako bi se predmet dostavio na dalje postupanje stvarno nadležnom organu. Podnosioci prijava su pri tome obaviješteni o nadležnostima u inspeksijskom nadzoru i postupanju po dostavljenim zahtjevima.

Shodno svemu naprijed navedenom, za pripremu ove informacije zaduženi su Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije u čijem okviru djeluje kantonalna vodna inspekcija, i Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije u čijem okviru djeluju kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija i kantonalna inspekcija zaštite prirode :

1. Informacija kantonalne urbanističko-građevinske inspekcije, vezano za t.2. predmetnog Zaključka, kojim se KUIP-e obavezuje da izvrši nadzor shodno članu 147. Zakona o prostornom uređenju nad izradom i provođenjem planskih dokumanta koje donosi skupština Kantona, a koje se tiču gradnje u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje gdje je gradnja zabranjena Odlukom o zaštiti izvorišta :

Predmetni obuhvat nalazi se u višestruko zaštićenom području na koji se primjenjuje niz zakonskih i podzakonskih akata lex specijalis propisa kojima se uređuje predmetna oblast i propisuju određena ograničenja u prostoru. U konkretnom slučaju, to je prvenstveno vodozaštitna zona na koju se primjenjuje Zakon o vodama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH"; broj 70/06) i Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju ("Službene novine Grada Sarajeva", broj: 02/87), a nadzor nad istim vrši federalna vodna inspekcija. Istovremeno, to je dijelom i zona kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa koja je Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003.do 2023.godine (" Sl. novine Kantona

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Sarajevo", broj 26/06) odnosno *Izmjenama i dopunama Prostornog plana Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023.godine* ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 04/11, 22/17) definisana kao Spomenik prirode Vrelo Bosne sa evidentiranim graditeljskim vrijednostima koje obuhvataju arheološke lokalitete, nekropole, groblja i pojedinačne objekte, sa specifičnim hidrološkim i hortikulturnim vrijednostima za koju je donijet *Zakon o proglašenju Spomenika prirode "Vrelo Bosne"* ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj:16/06, 36/09 i 06/10) na koji se primjenjuju odredbe *Zakona o zaštiti prirode* ("Sl. novine Federacije BiH", broj: 66/13), a nad kojim nadzor vrši kantonalna inspekcija zaštite prirode. Paralelno tome, shodno odredbama *Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo* ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 24/17, 01/18) odobravanje građenja na navedenim područjima i nadzor nad odobravanjem građenja i građenjem kao i nadzor nad bespravnom gradnjom bez izuzetka vode nadležni organi Općine Ilidža.

S obzirom da je Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003.do 2023.godine (" Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 26/06) odnosno *Izmjenama i dopunama Prostornog plana Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023.godine* ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 04/11, 22/17) utvrđeno da je Vrelo Bosne spomenik prirode, posebno zaštićeni prostor obilježja od značaja za Kanton Sarajevo, bilo je potrebno donijeti *Prostorni plan posebnih obilježja Kantona Sarajevo shodno odredbama čl. 19. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo* ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 24/17, 01/18) i čl. 37. *Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja* ("Sl. novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 63/04). Prostorni plan posebnih obilježja Kantona Sarajevo bi utvrdio osnovnu organizovanost prostora mjere korištenja, uređenja i zaštite tog područja sa aktivnostima koje imaju prednost, mjere za unaprijeđenje i zaštitu okoliša, a po potrebi se određuje i obaveza izrade urbanističkih planova i dokumenata uređenja za uže područje unutar prostornog plana područja posebnih obilježja.

S obzirom na važnost ovog plana, sugerišemo da donošenje istog treba predstavljati apsolutni prioritet za Kanton Sarajevo.

2. Informacija kantonalne urbanističko-građevinske inspekcije, vezano za t.3. predmetnog Zaključka kojim se obavezuje KUIP-e da izvrši nadzor shodno članu 147. Zakona o prostornom uređenju nad radom Općine Ilidža i njenih urbanističko-građevinskih inspektora u provođenju propisa iz oblasti prostornog uređenja jer je očito da je Općina Ilidža u proteklom periodu izdavala građevinske i urbanističke saglasnosti bez saglasnosti KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo za gradnju u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje gdje je gradnja zabranjena Odlukom o zaštiti izvorišta:

Shodno t.3. predmetnog Zaključka, kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija pokrenula je postupak inspeksijskog nadzora nad radom općinske urbanističko-građevinske inspekcije Općine Ilidža u provođenju propisa iz oblasti prostornog uređenja vezano za odobravanje izvođenja građevinskih radova na izgradnji objekata u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje, a bez saglasnosti KJKP" Vodovod i kanalizacija" Sarajevo i suprotno Odluci o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju iz 1987.godine kojom je gradnja u predmetnim zonama zabranjena. Shodno nadležnostima i ovlaštenjima propisanim zakonom, tokom postupka zatraženo je od urbanističko-građevinske inspekcije Općine Ilidža da izvrši uvid u službenu evidenciju Službe za urbanizam Općine Ilidža vezano za postupak odobravanja u I i II vodozaštitnoj zoni, kao i da izvrši neposrednu inspeksijsku kontrolu predmetnog područja na okolnosti nelegalne gradnje te da u skladu sa utvrđenim poduzme sve zakonom predviđene mjere.

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

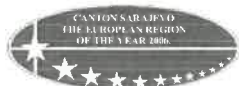
Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Urbanističko-građevinska inspekcija Općine Ilidža je postupila po zahtjevu ovog organa, a o provedenom postupku, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dostavljena je informacija broj: 15-19-sl.93/20 od 11.12.2020.god. U navedenoj informaciji stoji da su urbanističko-građevinski inspektori, postupajući po zahtjevu ovog organa, dana 07.12.2020.godine izvršili terensku kontrolu na lokalitetu I i II vodozaštitne zone izvorišta Sarajevsko polje i konstatovali da se u trenutku nadzora ne izvode nikakvi građevinski radovi u smislu izgradnje objekata uz napomenu da Služba, između ostalog, kontinuirano vrši nadzor nad predmetnim vodozaštitnim zonama, sa ciljem praćenja stanja na terenu i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera. Istovremeno, dostavljeni su podaci o predmetima odnosno o izvršenim inspekcijskim nadzorima nad izdatim rješenjima koje je donijela Služba za prostorno uređenje Općine Ilidža: urbanističkim saglasnostima, naknadnim urbanističkim saglasnostima, odnosno odobrenjima za izgradnju, naknadnim odobrenjima za izgradnju u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta Sarajevsko polje, a koji su inicirani zahtjevima KJKP ViK i KUIP-e. Kontrolom rješenja koja su navedena u tabeli 1. općinski urbanističko-građevinski inspektori su utvrdili nepravilnosti u postupku donošenja rješenja i na osnovu tako utvrđenog stanja postupili su u skladu sa odredbama člana 156. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Sl. novine KS" br.24/17, 01/18) i obavijestili Službu za prostorno uređenje Općine Ilidža o postojanju razloga za proglašenje rješenja ništavim:

Tabela 1.

1. *Rješenje, odobrenje za izgradnju objekta-stambena vila broj: 03-23-4921/17, od 20.04.2018.godine, u ul. Čolakovića kula bb, investitor Makić Šemsudin*
2. *Rješenje, urbanistička saglasnost za izgradnju stambenog objekta broj: 03-23-582/2-15LJ, od 08.06.2016.godine, investitor Mujanić Fuad, Čolakovića kula bb*
3. *Rješenje, odobrenje za izgradnju objekta stambena-vila broj: 03-23-4617/18, od 28.08.2018.godine, investitor "KOMFOR" d.o.o. Sarajevo, ul. Čolakovića kula bb.*
4. *Rješenje, odobrenje za građenje stambenog objekta broj: 03-23-166/17, od 20.03.2017.god, ul. Čolakovića Kula bb*
5. *Rješenje, odobrenje za građenje stambenog objekta broj: 03-23-49/19, od 07.01.2019.godine, investitor "New direction" d.o.o., u ul. IV Viteške brigade bb.*
6. *Rješenje, naknadno odobrenje za legalizaciju zamjenskog stambenog objekta u ul. IV Viteške brigade br. 50 broj: 03-23-2481/15, od 31.08.2015.godine, investitor Ibrišević Salih.*
7. *Rješenje, odobrenje za građenje stambeno-poslovnog objekta u ul. IV Viteške bb. broj: 03-23-1082/16, od 30.12.2016.godine, investitor "Park Residential" d.o.o. Sarajevo.*
8. *Rješenje, odobrenje za izgradnju stambenog objekta u ul. Čolakovića kula do br. 11, broj: 03-23-5444/18, od 19.11.2018.godine, investitor Lemeš Harun*
9. *Rješenje, naknadno odobrenje za legalizaciju, rekonstrukciju i nadziđivanje stambenog objekta u ul. Čolakovića kula bb, broj: 03-23-8207/16, od 03.03.2017.godine, investitor Popović Radojka*
10. *Rješenje, naknadna urbanistička saglasnost za legalizaciju stambenog objekta sa pratećim sadržajima broj:03-23-1495/06, od 16.09.2020.godine, inv. Bašović Ruždija, Magistrala 17*

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

11. *Rješenje, naknadno odobrenje za legalizaciju stambenog objekta sa pratećim sadržajima broj: 03-19-5048/20, od 13.10.2020.godine, investitor Bašović Ruždija, ul. Magistrala 17*
12. *Rješenje-urbanistička saglasnost za legalizaciju stambeno-poslovnog objekta broj: 03-23-2743/17, od 27.10.2020.godine, investitor Selman Began, ul IV Viteške brigade bb*
13. *Rješenje-urbanistička saglasnost za izgradnju pomoćnog objekta broj: 03-23-1634/20, od 03.07.2020.godine, investitor Alispahić Bakir, Čolakovića kula br. 13*
14. *Rješenje-odobrenje za izgradnju pomoćnog objekta broj: 03-19-4494/20, od 09.09.2020.godine, investitor Alispahić Bakir, ul. Čolakovića kula br. 13*
15. *Rješenje-naknadno odobrenje za legalizaciju stambenog objekta broj: 03-19-4172/20, od 09.09.2020.godine, investitor Stanišić Danica, ul. Jasike br. 35*
16. *Rješenje-odobrenje za rekonstrukciju stambenog objekta, redizajn, dogradnju te nadogradnju, broj: 03-19-733/20, od 16.09.2020.godine, investitor Vilić Smail, ul. IV Viteške brigade br. 30*
17. *Rješenje-odobrenje za građenje stambenog objekta broj: 03-19-5105/20, od 12.10.2020.godine, investitor Mujanović Fuad, ul. Čolakovića kula br. 20*

Note:

Članom 156. Zakona o prostornom uređenju ("Sl. novine Kantona Sarajevo" br.24/17, 01/18) propisano je sljedeće: *Ukoliko inspektor utvrdi da doneseno rješenje sadrži nepravilnosti koje su ovim zakonom predviđene kao razlog ništavosti, dužan je obavijestiti nadležni organ o postojanju razloga za proglašavanje rješenja ništavim.*

3. Informacija, vezano za t.5. predmetnog Zaključka, u dijelu kojim se KUIP-e obavezuje da odmah zaustavi svaku nelegalnu gradnju na području I i II vodozaštitne zone izvorišta "Sarajevsko polje" :

- Informacija kantonalne vodne inspekcije:

Kantonalna vodna inspekcija nema nadležnosti za vršenje nadzora nad nelegalnom gradnjom u I i II vodozaštitnoj zoni izvorišta "Sarajevsko polje". Naime, na datoj lokaciji se zahvata voda u količini do 300L/s - izvorište "Sokolovići" i do 150 L/s- izvorište "Stup", te je kontrola istih, shodno članu 139.Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH"; br. 70/06), u nadležnosti Federalne vodne inspekcije. U skladu s tim, svaka prijava po tom pitanju koja je zaprimljena od strane kantonalne vodne inspekcije proslijeđena je blagovremeno na dalje nadležno postupanje Federalnoj vodnoj inspekciji, shodno članu 65. stav 4. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH"; broj: 2/98 i 48/99).

- Informacija kantonalne urbanističko-građevinske inspekcije:

Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija nema nadležnosti za vršenje prvostepenog nadzora nad bespravnom gradnjom. Naime, shodno odredbama člana 147.st. 3. t. g. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo" br.24/17, 01/18) nadzor nad bespravnom gradnjom je u isključivoj nadležnosti općinske urbanističko-građevinske inspekcije. U skladu s tim, svaka prijava po tom pitanju koja je zaprimljena od strane kantonalne urbanističko-građevinske inspekcije proslijeđena je blagovremeno na dalje nadležno postupanje općinskoj urbanističko-građevinskoj inspekciji shodno članu 65. stav 4. Zakona o upravnom

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

postupku ("Službene novine Federacije BiH"; broj: 2/98 i 48/99) odnosno shodno čl. 30 Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 2/17).

Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija vrši nadzor nad radom općinske urbanističko-građevinske inspekcije shodno odredbama člana 147.st.1.t.f. istog zakona na način da kontroliše provođenje propisa iz oblasti prostornog uređenja. Povodom zahtjeva za nadzor nad radom općinske inspekcije kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija po službenoj dužnosti pokreće usmjerene postupke nadzora. Shodno naprijed navedenom, a u vezi sa t.5. navedenog Zaključka, kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija zatražila je da općinska urbanističko-građevinska inspekcija Općine Ilidža inspekcije izvrši neposrednu inspekcijsku kontrolu predmetnog područja na okolnosti nelegalne gradnje u I i II vodozaštitnoj zoni te da u skladu sa utvrđenim poduzme sve zakonom predviđene mjere.

Tim povodom, Služba za inspekcijske poslove Općine Ilidža, urbanističko-građevinska inspekcija, je ovom organu dostavila informaciju broj:15-19-sl.93/20 od 11.12.2020.godine i dopunu informacije od 18.12.2020. godine koja se odnosi na postupanje u predmetnoj stvari. Uvidom u naprijed navedeno, utvrđeno je sljedeće:

U informaciji se, prije svega, ističe da je Služba za inspekcijski nadzor Općine Ilidža formirana krajem 1999.godine i da je tada od Kantona preuzela 236 neizvršenih upravnih predmeta od čega se 58 odnosilo na bespravno izgrađene objekte sa područja II vodozaštitne zone (57 predmeta iz ulice Igmanska cesta i 1 predmet iz ulice Jasike). Izvršena je kontrola stepena izgrađenosti ovih objekata, investitori su nastavili vršiti dogradnje i nakon donošenja upravnih mjera urbanističko-građevinskih inspektora. Svi objekti su bili već useljeni, priključeni legalno na vodovod, električnu energiju. Plaćanjem poreza na promet zemljišta postali su i vlasnici zemljišta. Status izvedenih objekata ulice Igmanska cesta do današnjeg dana nije riješen.

Analiza bespravne gradnje koja je vršena 2004-2005. godine, u periodu pripreme donošenja Zakona o proglašenju spomenika prirode "Vrelo Bosne", je pokazala da se u vodozaštitnoj zoni nalazi 649 stambenih objekata, 21 poslovni objekat i 416 pomoćnih objekata (garaže, šupe i slično). Ovi objekti su izgrađeni prije rata od kojih neki i prije 50 i više godina. Navedena analiza je dostavljena Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Pored toga, općinska inspekcija informiše da općinski urbanističko-građevinski inspektori prioritarno vrše nadzor u ovoj zoni i da su ovih godina uklonili 60 raznih manjih objekata (štala, poslovnih objekata, raznih vrsta kontejnera). Ovi objekti su bili sagrađeni na ranije otkupljenom zemljištu, te je nakon ovih intervencija inspekcije Vodovod uglavnom ogradio to zemljište.

Takođe, općinska inspekcija ističe da u okviru vodozaštitne zone još uvijek egzistiraju devastirani objekti, koji predstavljaju opasnost za prolaznike (objekat Šumarske škole, Topola, Institut za fizijatriju i drugi stambeni i pomoćni objekti). Inspekcija je, također, ovih godina porušila i nekoliko novih započelih temelja dok je za objekte u sanaciji i rekonstrukciji vodila upravne postupke ali nije sprovođila izvršenja, jer je bilo nemoguće utvrditi tačan predmet izvršenja, a da se pri tome ne prekorače ovlaštenja inspektora i investitorima ne načini šteta veća od dozvoljene. Takođe, naglašavaju da ova služba kontinuirano obavlja sve nadležne institucije o stanju bespravne gradnje.

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Općinska inspekcija je ovom organu dostavila tabelarni pregled inspeksijskih nadzora koji su provedeni za izvedene radove na izgradnji objekata u I i II vodozaštitnoj zoni, u kojima su vodili upravne postupke. Tabela 2. sadrži podatke o 33 investitora bespravnih radova, lokaciji i vrsti izvedenih radova.

Tabela 2.

- 1. Investitor Šerif Konjević, ulica Jasike br. 22, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 2. Investitor Merina Bajro, ulica Čolakova kula, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 3. Investitor Dizdarević Hajrudin, ulica Vrutci, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 4. Investitor Osmanović Almedin, ulica Vrutci, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 5. Investitor Botulja Senad, ulica Stojčevac, nadogradnja stambenog objekta*
- 6. Investitor Mehmedika Abid, ulica Stojčevac do br.6, stambeni objekat*
- 7. Investitor Džuho Asim, ulica Stojčevac, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 8. Investitor Opanković Kemo, ulica Stojčevac, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 9. Investitor Hoteli Ilidža, Vrelo Bosne, ugostiteljski objekat "Labud", osnovni objekat*
- 10. Investitor Hoteli Ilidža, Vrelo Bosne, natkrivena ljetna bašta*
- 11. Investitor Kiseljaković Bakir, Velika aleja, dogradnja i nadziđivanje stambenog objekta*
- 12. Investitor Kelmendi Naser, Velika aleja, rekonstrukcija objekta i ograda*
- 13. Investitor Šipad-Export, vl. Čengić Ahmo, Velika aleja, započeto uređenje za sanaciju vile*
- 14. Investitor Lemeš Salih, ulica Banjska br.16, rekonstrukcija postojećeg stambenog objekta*
- 15. Investitor Drkić Emina, ulica Glavogodina bb, rekonstrukcija devastiranog objekta*
- 16. Investitor Đipa Zijad, Stojčevac, rekonstrukcija devastiranog objekta*
- 17. Investitor Džabija Sahudin, ulica Igmanska bb, stambeni objekat*
- 18. Investitor Šabaredžović Harun, ulica Igmanska br.30, temelji za stambeni objekat*
- 19. Investitor Kurtanović Bilal, Igmanska do br.30,zemljani i betonski radovi za stambeni objekat*
- 20. Investitor Lekić Samir, ulica Igmanska bb, stambeni objekat*
- 21. Investitor HBRD Ilidža, banjski kompleks, gradnja poslovnog objekta*
- 22. Investitor HBRD Ilidža, banjski kompleks, izgradnja veznog trakta*
- 23. Investitor HBRD Ilidža, banjski kompleks, gradnja stambenog objekta*
- 24. Investitor Hadrović Asmir, ulica Igmanska do br.30, stambeni objekat prizemlje*
- 25. Investitor TAMER d.o.o., ulica Jasike br.1, rekonstrukcija stambenog objekta*
- 26. Investitor Hošić Admir, ulica Igmanska do br.65, gradnja stambenog objekta*
- 27. Investitor Dragovčanin Nusret, ulica Čolakovića kula br.1, gradnja stambenog objekta*
- 28. Investitor Lučkin Mirsad, ulica Igmanska do br.30, gradnja stambenog objekta*
- 29. Investitor Lekić Samir, ulica Igmanska bb, gradnja stambenog objekta*
- 30. Investitor Pljakić Sabahet, ulica Igmanska do br.30, gradnja stambenog objekta*
- 31. Investitor Rušević Besim, ulica Igmanska do br.35, gradnja stambenog objekta*
- 32. Investitor Sinanović Fadil, ulica Igmanska bb, gradnja garaže*
- 33. Investitor Šepo Ismet, Stojčevac do br.11, izgradnja ograde*

Pored toga, općinska inspekcija je informisala kantonalnu urbanističko-građevinsku inspekciju da se trenutno vode 3 upravna postupka protiv sljedećih investitora bespravnih radova, a kako je prikazano u Tabeli 3:

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Tabela 3.

- 1. Investitor Emir Vranić, ulica Vrutci br.13, objekat ljetne kuhinje*
- 2. Investitor ERTIKAZ d.o.o., ulica Jasike preko puta br.1, izgradnja ograde prema ulici i izgradnja brvnare*
- 3. Investitor PRAVI POTEZ d.o.o., ulica Vrutci br.11, rušenje postojećih objekata (izvršeno bez odobrenja) i pripremni radovi za gradilište.*

Shodno svemu naprijed navedenom, napominjemo sljedeće:

Svi zahtjevi za nadzor nad radom općinske inspekcije koje je zaprimila kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija su pokrenuti u zakonom predviđenom roku. Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija kontroliše isključivo upravni postupak, ali nije nadležna za vršenje nadzora nad izvršenjem rješenja. Izvršenje rješenja je poseban izvršni postupak koji se provodi po procesnim zakonima (Zakon o upravnom postupku odnosno Zakon o inspekcijama Kantona Sarajevo), a nadzor nad istim vrši upravna inspekcija Kantona Sarajevo. Također, ističemo da je kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija u prethodnom periodu uočila da u radu inspekcije Općine Ilidža, kao i u radu skoro svih ostalih općinskih inspekcija, postoji značajan disbalans u broju izdatih rješenja i izdatih prekršajnih naloga (krivičnih prijava). U cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija je više puta općinama ukazivala na ove nepravilnosti, a pored toga djelovala je i donošenjem upravnih mjera - rješenja prema općinskim inspekcijama. Tokom ranije provedenih nadzora nad radom urbanističko-građevinske inspekcije Općine Ilidža, u više navrata smo usmeno i pismeno obaviješteni o problemima sa kojima se općinski inspektori suočavaju tokom provođenja nadzora.

Kao što smo istakli na početku, u cilju potpunijeg informisanja o radu i postupanju KUIP-e vezano za nadzor nad građenjem i odobravanjem građenja unutar I i II vodozaštitne zone, u daljem tekstu ove informacije dostavljamo i informaciju inspekcije zaštite prirode koja organizaciono djeluje unutar Inspektorata urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije.

4. Informacija kantonalne inspekcije zaštite prirode o provedenim inspekcijskim nadzorima nad izgradnjom objekata unutar granice obuhvata Spomenika prirode "Vrelo Bosne" (koji se nalazi unutar I, II i III vodozaštitne zone):

U periodu 2017. do 2020. godine kantonalni inspektor zaštite prirode je po službenoj dužnosti izvršio inspekcijske nadzore nad izgradnjom objekata koji se nalaze u zaštićenoj zoni Spomenika prirode "Vrelo Bosne" koja se nalazi unutar I i II vodozaštitne zone, a vezano za nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti prirode ("Sl. novine Federacije BiH", broj 66/13). Nadzori su inicirani od strane postupajućeg inspektora, Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo i Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, a izvršeni su u saradnji sa nadzornikom prirode Spomenika prirode Vrelo Bosne. Napominjemo da se zaštićena zona Spomenika prirode "Vrelo Bosne" ne podudara sa I i II vodozaštitnom zonom. Prva zaštićena zona SP Vrelo Bosne je u cijelosti ograđena.

web: <http://kuiip.ks.gov.ba>, mail: kuiip@kuiip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

Pregled provedenih nadzora inspekcije zaštite okoliša unutar I i II vodozaštitne zone

1. *Investitor : Bakir Alispahić, lokacija: Čolakovića Kula b.b , II zaštićena zona SP-e "Vrelo Bosne",*

II vodozaštitna zona;

Dana 28.03.2017. godine, kantonalni inspektor zaštite prirode, Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, pokrenuo je po službenoj dužnosti inspeksijski nadzor vezano za izgradnju stambenog objekta unutar II zaštićene zone SP Vrelo Bosne, na lokaciji u ulici Čolakovića Kula b.b., investitora Bakira Alispahića i vlasnika zemljišta označenog kao k.č. br. 2341/1; 2343/2 K.O. Hrasnica (z.k. stanje), što odgovara k.č. br. 1286/1; 1286/2 K.O. Ilidža (kat. Stanje). U skladu sa zakonskim obavezama i u cilju poduzimanja preventivnih mjera i sprečavanja povrede zakona i drugih propisa, sprečavanja nastajanja štetnih posljedica i otklanjanja uzroka koji bi doveli do štetnih posljedica, a u cilju zaštite javnog i privatnog interesa, postupajući inspektor je donio rješenje broj: UP-1-14-06/14-23.3-05467/17 od 31.05.2017. godine kojim se investitor upozorava na povrede zakona utvrđenih provedenim inspeksijskim postupkom i nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka, u određenom roku, a shodno članu 159. i 220. Zakona o zaštiti prirode ("Sl. novine Federacije BiH", broj 66/13). Žalitelj Bakir Alispahić je protiv rješenja uložio žalbu putem zajedničke advokatske kancelarije Temin Šemso i Temin Almin , koja je dana 20.06.2017. godine, dostavljena na drugostepeno rješavanje Federalnoj upravi za inspeksijske poslove. Rješenjem broj:UP II-05-23-5-00062/2017 od 25.07.2017. godine donesenog od strane Federalne uprave za inspeksijske poslove, odbija se kao neosnovana žalba Bakira Alispahića, te se prvostepeno rješenje potvrđuje. Protiv drugostepenog rješenja pokrenut je upravni spor kod Kantonalnog suda u Sarajevu, a čije je rješavanje još uvijek u toku.

2. *Investitor: "KUWAIT INVESTMENT COMPANY" d.o.o., Lužanski put broj 9, unutar granice obuhvata SP "Vrelo Bosne",*

III vodozaštitna zona;

Dana 07.04.2017. godine kantonalni inspektor zaštite prirode pokrenuo je po službenoj dužnosti inspeksijski postupak povodom zahtjeva Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, a vezano za odluku Općinskog vijeća Ilidža, a u vezi Odluke o neposrednoj pogodbi za prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 32/16), kojom se zemljište u državnom vlasništvu prodaje "KUWAIT INVESTMENT COMPANY" d.o.o., ul. Lužanski put broj 9. Na osnovu uvida u raspoloživu dokumentaciju, provedenog inspeksijskog nadzora i obavljenog razgovora sa ovlaštenim predstavnikom firme "KUWAIT INVESTMENT COMPANY" d.o.o., utvrđeno je da se određeni broj nekretnina koje su u vlasništvu istoimene firme nalaze unutar granice obuhvata Spomenika prirode "Vrelo Bosne". Shodno tome, a u skladu sa članom 26. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 02/17), u cilju poduzimanja preventivnih mjera i sprečavanja povrede zakona i drugih propisa, sprečavanja nastajanja štetnih posljedica i otklanjanja uzroka koji bi doveli do štetnih posljedica u cilju zaštite javnog i privatnog interesa, postupajući inspektor je dopisom broj: UP-1-14-06-23.3-06385/17 od 10.07.2017. godine, upoznao ovo privredno društvo sa odredbama Zakona o zaštiti prirode ("Sl. novine Federacije BiH", broj:66/13).

3. *Investitor Pravi Potez d.o.o., Vrucu 11, II zaštićena zona SP"Vrelo Bosne", I vodozaštitna zona;*

Dana 10.05.2017. godine, kantonalni inspektor zaštite prirode je na osnovu prijave nadzorničke službe po službenoj dužnosti izvršio inspeksijski nadzor nad izgradnjom ograde i rušenjem pratećih objekata uz kuću koja se nalazi u II zaštićenoj zoni Spomenika prirode "Vrelo Bosne" u ul. Vrucu 11, Ilidža. Prilikom inspeksijskog nadzora utvrđeno je da su kuća i prateći objekti u vlasništvu firme "PRAVI POTEZ" D.O.O. SARAJEVO, ul. Safeta Zajke br. 171 A, Novi Grad

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

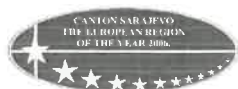
Sarajevo, te da istoimena firma ne posjeduje potrebne dozvole za izvođenje započetih građevinskih radova od strane nadležnih organa, te utvrdio i druge povrede Zakona o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13). Shodno prethodno navedenom izdato je rješenje broj:UP-1-14-06/14-23.3-08347/17 od 12.05.2017. godine o obustavi građevinskih radova i pribavljanju zakonom propisanih dozvola, a u cilju poduzimanja preventivnih mjera i sprečavanja povrede zakona i drugih propisa, sprečavanja nastajanja štetnih posljedica i otklanjanja uzroka koji bi doveli do štetnih posljedica u cilju zaštite javnog i privatnog interesa. U toku više provedenih inspekcijskih nadzora u mjesecu maju 2020. godine utvrđeno je da je privredno društvo "PRAVI POTEZ" d.o.o. Sarajevo vršilo građevinske radove na predmetnom lokalitetu bez saglasnosti i dozvola nadležnih institucija, a što je u suprotnosti sa donesenim rješenjem broj: UP-1-14-06/14-23.3-083477/17 od 12.05.2017. godine, koje je postalo izvršno 23.06.2017. godine i kojim se nalaže obustava svih vrsta građevinskih radova do pribavljanja svih zakonom propisanih dozvola i saglasnosti. Imajući u vidu da subjekt kontrole nije postupio u skladu sa donesenim rješenjem, kantonalni inspektor zaštite prirode po službenoj dužnosti izdao je prekršajni nalog u skladu sa članom 109. stav 2., a u vezi sa članom 27. stav 1. točka c. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 02/17). U međuvremenu investito je dobio saglasnost Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo, broj:01-529/20-Z08 od 01.07.2020. godine .

4. Investitor TAMEER d.o.o. Sarajevo, Jasike 1, II zaštićena zona SP "Vrelo Bosne", II vodozaštitna zona;

Dana 27.09.2017. godine, kantonalni inspektor zaštite prirode je povodom prijave nadzorničke službe KJU za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo po službenoj dužnosti izvršio inspekcijski nadzor nad izgradnjom individualnog stambenog objekta u ulici Jasike 1, koji se nalazi u II zaštićenoj zoni Spomenika prirode "Vrelo Bosne", shodno Zakonu o proglašenju Spomenika prirode "Vrelo Bosne" ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/06 i36/09). Tokom provedenog inspekcijskog nadzora utvrđeno je da se radi o adaptaciji/rekonstrukciji individualnog stambenog objekta u vlasništvu firme TAMEER d.o.o. Sarajevo, za koju istoimena firma ne posjeduje građevinsku dozvolu kao ni saglasnost Zavoda za kulturno-historijsko i prirodno nasljeđe Kantona Sarajevo za izvođenje radova. Shodno prethodno navedenom izdato je rješenje broj:UP-1-14-06/14-23.3-17261/17 od 19.10.2017. godine o obustavi građevinskih radova i pribavljanju zakonom propisanih dozvola, a o čemu je obavještena i građevinska inspekcija Općine Ilidža. Privredno društvo TAMEER d.o.o. Sarajevo je dana 21.11.2017. godine, obavijestilo postupajućeg inspektora da je dobilo saglasnost Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo, broj:Z-6-12-1353/18 od 10.11.2017. godine.

5. Investitor Muhamed Šeta, Vrelo Bosne 6, unutar granice obuhvata SP "Vrelo Bosne", III vodozaštitna zona;

U redovnom obilasku terena u saradnji sa nadzornikom prirode u ulici Vrelo Bosne 6 primijećeno je da se vrše pripreme za izgradnju i adaptaciju starog objekta. Kontrolom na licu mjesta, dana 03.10.2019. godine utvrđeno je da Muhamed Šeta za predmetne radove na ovoj adresi posjeduje sljedeću dokumentaciju: Urbanističku suglasnost broj: 03-23-5020/184 od 29.05.2016. godine donesenu od strane Općine Ilidža ; Mišljenje Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo, broj:Z-6-188/19 od 11.02.2019. godine, Mišljenje Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, broj:05-23-21951/19 RA od 25.02.2019. godine. Lice prisutno nadzoru upozoreno je na odredbe Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo, te na obavezu posjedovanja pravosnažnog odobrenja za građenje za

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

izvođenje predmetnih radova.

6. *Investitor Emir Vranić, Lokacija: Vrutci 13, II zaštićena zona SP"Vrelo Bosne"; I vodozaštitna zona;*

Dana 21.10.2020. godine kantonalni inspektor zaštite prirode pokrenuo je po službenoj dužnosti postupak inspeksijskog nadzora na području Spomenika prirode "Vrelo Bosne" u ulici Vrutci 13, Općina Ilidža, a povodom prijave građana da se u II zaštićenoj zoni Spomenika prirode "Vrelo Bosne", na prethodno navedenoj adresi, koja je ujedno i vodozaštitna zona, bez odobrenja nadležnog općinskog organa vrše radovi na izgradnji ograde i manjeg pratećeg objekata uz stambeni objekat individualnog stanovanja. Tokom provedenog inspeksijskog nadzora utvrđeno je da se radi o privatnom posjedu te da vlasnik za predmetne radove ne posjeduje građevinsku dozvolu kao ni saglasnost Zavoda za kulturno-historijsko i prirodno nasljeđe Kantona Sarajevo za izvođenje radova. Shodno prethodno navedenom izdato je rješenje broj: UP-1-14-06/14-19.3-27254/20 od 26.10.2020. godine o obustavi građevinskih radova i pribavljanju zakonom propisanih dozvola, kao i prekršajni nalog. Nadzor je izvršen zajedno sa općinskom urbanističko-građevinskom inspekcijom Općine Ilidža.

7. *Investitor NN, Jasike do broja 1, II zaštićena zona SP"Vrelo Bosne"; II vodozaštitna zona;*

Dana 03.12.20202. godine pri redovnom obilasku terena primijećeno je da izgrađen novi manji prizemni objekat iza zidane ograde visine hcca =2,00 m. U trenutku kontrole na licu mjesta nisu zatečeni investitor niti izvođač radova. Postupak inspeksijskog nadzora je u toku, a u skladu sa utvrđenim stanjem biće poduzete sve odgovarajuće zakonom predviđene mjere.

S obzirom na sve naprijed navedeno, još jednom naglašavamo da je KUIP-e opredijeljena da u svom radu prednost daje efikasnosti i efektivnosti, a da pri tome prioritet imaju nadzori kojima se štiti zdravlje ljudi. U tom smislu, svi nadzori unutar zaštićenih područja i vodozaštitnih zona su prioritet KUIP-e i isti se provode u svemu u skladu sa kapacitetima i zakonom određenim nadležnostima. Pored toga i naprijed navedenih nadzora koji su pokretani nakon inicijative KJKP ViK, Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, KJU za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo i građana, KUIP-e je do sada više puta istim ili sličnim povodom u skladu sa nadležnostima odgovarala na zastupnička pitanja i inicijative, te u tom smislu podsjećamo na sljedeće:

- odgovor KUIP-e od 15.06.2017. godine, povodom zastupničke inicijative zastupnice Segmedine Srna Bajramović pokrenute na 28.sjednici Skupštine Kantona Sarajevo od 26.04.2027. godine, vezano za nepoštivanje regulacionih planova na Ilidži;
- odgovor KUIP-e od 2.10.2019. godine, povodom zastupničkog pitanja zastupnika Igora Stojanovića postavljenog na 11. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo održanoj 15.07.2019. godine, vezano za bespravnu gradnju na vodozaštitnoj zoni na Ilidži;
- odgovor KUIP-e od 09.10. 2020. godine povodom urgencije zastupnice Danijele Kristić od 02.10.2020. godine, vezano za legalizacije u vodozaštitnim zonama.

Takođe, podsjećamo da rješavanje problema bespravne gradnje u vodozaštitnim zonama traje više od 30 godina i da je inspeksijski nadzor samo jedan od načina na koji se navedeni problem treba rješavati, ali da već veoma dugo nema bitnih promjena regulative kojom se definišu granice i zaštita vodozaštitnih zona. Da bez sinergije svih nadležnih i odgovornih činilaca nema efikasnog rješenja ovog problema govori primjer 57 postupaka inspeksijskih nadzora nad započetim

web: <http://kuiip.ks.gov.ba>, mail: kuiip@kuiip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb

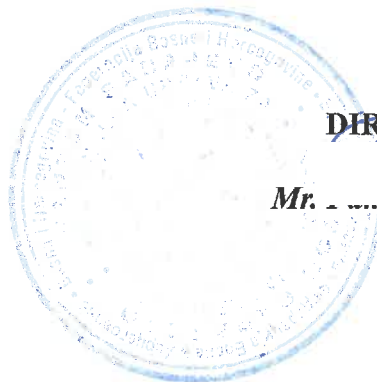
građenjem individualnih stambenih objekata u II vodozaštitnoj zoni (Igmanska cesta), koji su od strane nadležne urbanističko-građevinske inspekcije provedeni još 1998. godine. U svim ovim predmetima su u najkraćem mogućem roku donijeta rješenja i zaključci o dozvoli izvršenja, a protiv investitora su podnijete krivične i prekršajne prijave. Nakon tako provedenog postupka odmah su zakazana i izvršenja rješenja prinudnim putem, organizovane sve prateće službe (policija, vatrogasci, hitna pomoć, centar za socijalni rad), više puta se izlazilo na teren ali do uklanjanja objekata nije došlo iako je inspekcija provela sav postupak u skladu sa nadležnostima.

S poštovanjem,

Dostavlja se :

1. *Predsjedavajući Skupštine KS*
2. *Sekretar Skupštine KS*
3. *Sekretar Vlade KS*
4. *a/a*

Akt sačinila: Anida Kavazbašić

DIREKTOR

Mr.

web: <http://kuip.ks.gov.ba>, mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)

+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)

Fax: + 387 (0) 33 770-151, + 387 (0) 33 569-890

Sarajevo, Aleja Bosne Srebrene bb